

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 29 stycznia 2016 r.

Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w Krośnie

Dotyczy: Założenia do planu urządzenia lasu nadleśnictwa Komańcza

W związku z udostępnieniem do konsultacji społecznych projektu planu urządzenia lasu nadleśnictwa Komańcza, przedstawiam następujące wnioski:

1. W elaboracie wspomniano, że proponowane jest utworzenie rezerwatów przyrody: „Dolina Olchowego” oraz „Kamień”. W Programie Ochrony Przyrody ujęto projektowany rezerwat Dolina Olchowego (481 ha) i zadeklarowano, że w PUL pozostawia się go bez wskazówek gospodarczych – co oceniamy pozytywnie. Nie ujęto jednak projektowanego rezerwatu „Kamień”. Wnosimy, by ten rezerwat także opisać w POP oraz by zaliczyć go do gospodarstwa specjalnego i pozostawić go w PUL bez wskazówek gospodarczych.

2. Pozytywnie oceniamy dotychczas prowadzoną gospodarkę leśną w nadleśnictwie w aspekcie jej wpływu na średni wiek drzewostanów. Wysoki średni wiek drzewostanów jest w tym nadleśnictwie czynnikiem pozytywnym i warunkiem zachowania unikatowych wartości przyrodniczych. Pozytywnie oceniamy fakt, że przedstawiony projekt planu przewiduje wciąż jeszcze wzrost średniego wieku drzewostanów.

Nie zgadzamy się z przedstawionymi w elaboracie ocenami, że konsekwencją wysokiego średniego wieku powinno być „znaczące zwiększenie etatu użytkowania rębego wynikające z potrzeb hodowlanych”. Przeciwnie, uważamy że ze względu na wybitne walory przyrodnicze związane ze starodrzewami, w tym nadleśnictwie gospodarka leśna, uwzględniając potrzeby ochrony przyrody, powinna być prowadzona z założeniem wydłużonego cyklu wymiany pokoleń drzewostanu.

Uważamy, że stosowne byłoby w tym nadleśnictwie podniesienie wieków rębności Bk i Jd do górnych dopuszczalnych instrukcją granic, a nawet – za zgodą DGLP – powyżej tych granic. Rozbieżność między średnim wiekiem drzewostanów a połową wieku rębności w przypadku tego nadleśnictwa powinna być przesłanką do podwyższenia wieku rębności, a nie do zwiększania użytkowania rębego.

W strukturze wiekowej nadleśnictwa znamienne jest jednak, mimo wysokiego średniego wieku, znikomy udział drzewostanów rzeczywiście starych (VII i wyższe klasy wieku). Takich drzewostanów nie może zastąpić wysoki udział klasy odnowienia (KO). Wysoki udział KO jest naturalną konsekwencją stosowania rębni IV z bardzo długim okresem odnowienia; z przyrodniczego punktu widzenia powinien jednak być zwiększany

nie tylko udział KDO i KO, ale także udział drzewostanów VII i VIII kl. w. bez rozpoczętego jeszcze procesu odnowienia.

3. Pozytywnie oceniamy także założenia dotyczące bardzo długich okresów odnowienia. Wnioskujemy, by stosować je jeszcze bardziej konsekwentnie: dla TD Jd-Bk sugerujemy zalecać 50, a nie 40 letni okres odnowienia. Dla TD ochronnych dla grądów, sugerujemy 40-, a nie 30-letni okres odnowienia.
4. Zaplanowano usunięcie przestojów, choć w ograniczonym zakresie (ok. 20% występujących przestojów). Nie widzimy powodu, by nawet usunięcie tych 20% przestojów było konieczne i wnosimy o pozostawienie przestojów w całości, jako drzew starych – cennego elementu struktury przyszłych drzewostanów.
5. Z dużym uznaniem przyjmujemy fakt, że aż 3222 ha drzewostanów, czyli 15,6% powierzchni leśnej, pozostawiono bez wskazówek gospodarczych (jako nie objęte użytkowaniem rębnym ani przedrębnym), z czego ponad 2500 ha ze względu na przesłanki długotrwałe. Sugerowalibyśmy, by w stosunku do wszystkich „drzewostanów trudnodostępnych” (900 ha) utrwalić taki ich status, przez formalne zaliczenie ich także do „ostoi ksylobiontów” wyznaczonych na podstawie Zarządzenia 28/2014.
6. Niektóre drzewostany nadleśnictwa stanowią otuliny rezerwatów leżących po słowackiej stronie: „Palotska Jedlina”, oddz. 155d,f, 161h, 162f,g (obręb Komańcza) „Beskyd”, oddz. 151c,152c (obręb Łupków), a także otulinę słowackiego Parku Narodowego „Połoniny” oddz.: 83a,f,h, 87Ab,c,f, 131a,b,c (obręb Łupków). W konsekwencji, nie można się zgodzić z tezą o braku potrzeby transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. W prognozie oddziaływania na środowisko należy w tym przypadku wskazać na potrzebę oceny transgranicznej, ponieważ gospodarka leśna we wskazanych wydzieleniach mogłaby wpłynąć na słowackie obszary chronione (w prawie polskim, o możliwości takiego wpływu świadczy np. przepis, zobowiązujący do uzgadniania planu urządzenia lasu w otulinie parków narodowych i rezerwatów przyrody z organem ochrony przyrody). Inna sprawa, że wobec zaliczenia drzewostanów w otulinach słowackich rezerwatów i parku narodowego do gospodarstwa specjalnego i w większości pozostawienia bez wskazówek, ocena transgraniczna wypadnie pozytywnie.
7. Z uznaniem przyjmujemy fakt, że miąższość drewna martwego jest, jak na lasy gospodarcze, wysoka – 33 m³/ha, co stanowi niemal 10% miąższości drzewostanów. Problemem może jednak być ilość martwego drewna wielkowymiarowego. Dla oceny tego elementu, należy w POP podać liczbę martwych drzew > 50 cm średnicy / ha, a nie tylko miąższość fragmentów >50cm średnicy i > 3 m długości. Dane z inwentaryzacji drewna martwego powinny umożliwić podanie takiej informacji.
8. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna sprawdzić, czy w przypadku realizacji planu spełniony będzie warunek *„zachowanie nie pomniejszonej powierzchni zajętej przez drzewostany w wieku powyżej 100 lat (z wyłączeniem drzewostanów w klasie odnowienia KO) tworzone przez gatunki lasotwórcze, głównie buk, jodła, jawor, jesion, świerk, dąb i inne z wyłączeniem modrzewia i gatunków nierodzących – w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Beskid Niski w nadleśnictwie Komańcza nie mniej niż 1630 ha”*. W toku prac nad planem zadań ochronnych dla tego obszaru Natura 2000 warunek ten został zaproponowany jako wskaźnik zachowania właściwego stanu siedlisk ptaków będących przedmiotami ochrony tego obszaru.

9. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunki zwierząt i roślin nie powinna ograniczać się do badania wpływu zabiegów na ich zainwentaryzowane stanowiska, ale powinna badać także wpływ realizacji planu na zasoby siedlisk optymalnych dla takich gatunków w skali nadleśnictwa.
10. Wskazane w prognozie sposoby monitorowania wpływu realizacji planu urządzenia lasu na stan środowiska nie mogą być ograniczone do monitorowania stanu drzewostanów, ale powinny uwzględniać także monitoring elementów przyrodniczych, w szczególności populacji i stanu siedlisk gatunków chronionych, a także stanu siedlisk przyrodniczych.

z poważaniem